

Az előfizetés ára:

1 egész évre . . . . . 8 fr
 1 fél évre . . . . . 4 frt
 1 negyed évre . . . . . 2 frt
 Kérjegyzőknek és néptanítóknak
 egész évre 6 frt., fél évre 3 frt

Égyes szám ára 10 kr.

Előfizethető és egyes lappeldá-
 nyokat venni lehet a kiadóhiva-
 talban. Traub B. és társa, Valentin
 Károly, Böhm M., Luzsovic L.
 Veidinger N.

üzletében és a fődohánytözsben.

A hirdetések ára:

Mindenkor arjegyzők szerint.
 Pélyeg-díj minden hirdetéskor 30 k.
 Nyilvterben egy sor . . . 10 kr.

PÉCS

Politikai vegyes tartalmu lap.

Hirdetéseket elfogad: Külföldön
 Barek J. és Társa Erfurtban
 Haasenstein és Vogler, Steiner A.
 Hamburgban, Daube G. L., Kno-
 Ignác Frankfurtban, Oppelik A.
 Schalk Henrik, Mosse Rudolf
 Bécsben. Magyarorszában: Neu-
 berger és Braun, Goldberger A.
 V., Lang Lipót, Schwarz Gyula
 Somogyi T. „Első magyar nemzet-
 közli irodá”-ja Budapesten, kiadó
 hivatalunk és Janovszky H. király-
 uezében levő hirdetések felvéte-
 irodója Pécsset.

Megjelen hetenkint kétszer:
 szerdán és szombaton.

Szerkesztőség: Király-utca 20. sz.
 Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz, a posta mellett.

Kéziratok
 nem adatnak vissza.

Pécs, 1885. Junius 9-én.

A dunamelléki ref. egyházkerület
 újonnan választott főgondnokának be-
 iktatása, mely az egyházkerület szom-
 bati közgyűlésén történt, fontos poli-
 tikai eseményt képez, nem annyira
 az ünnepélynél fogva, mert hisz ez
 tisztán felekezeti és egyházi volt, mint
 inkább azon beszéd következtében,
 melylyel az új főgondnok, Tisza Lajos
 gróf, diszes állását eloglalta s külö-
 nösen még azon körülménnyel fogva,
 hogy e beszédet az egyházkerületi
 közgyűlés egész terjedelmében magáévé
 tette és jegyzőkönyvbe iktatta.

Az új főgondnok, ki közéletünk-
 nek nemcsak legtevékenyebb és leg-
 érdemesebb, de egyuttal leggyakor-
 latiasabb érzékű és legszerencsés
 kezű férfiainak is egyike, a protes-
 tantizmusnak nemzetiségünk és alkot-
 mányunk megvédésében évszázadokon
 keresztül szerzett érdemeit — melyek
 bizonyára örök időkre kétségbevon-
 hatatlanok — hangoztatva, erősen
 hangsúlyozá, hogy a protestáns egy-
 házaknak esz hiveiknek az előnyösen
 megváltozott viszonyokhoz alkalmaz-
 kodva, szakítani kell azon avult fel-
 fogással, mely örökösön csak a —
 sajnos, sokszor gyászos — multat tartva
 szeme előtt, az államhatalom ellen —

legnagyobb ellenségét látva benne —
 gyanakodással és bizalmatlansággal
 viseltetett.

De ne csak viseltetett a mult-
 ban, hanem viseltetik még most is,
 a jelenben, ámbár tagadhatatlan, hogy
 ez irányban az utóbbi időkben némi
 javulás állott be.

Ez azonban még nem elég. A ja-
 vulásnak általánosnak és teljesnek
 kell lenni, mert igaza van Tisza La-
 jos gróf főgondnoknak: Nemzetünk
 kifejlesztésére mindannyiunknak egye-
 sitett erővel kell törekednünk. De
 képzelhető-e ezen téren sikeres mun-
 kálkodás, ha a nemzet egyik legje-
 lentékenyebb s a magyarság legerő-
 sebb része: a protestáns felekezetek
 összessége az államhatalom ellen, mely
 az eszközök birtokában a nemzeti
 munkát legjobban irányozhatja, in-
 adatolatlan és tarthatatlan bizalmat-
 lanságból gátakat emel, vagy auto-
 nomájának sérthetetlen leplébe bur-
 kolózva, az államhatalom sürgető ké-
 résére siket marad?

Lehetetlen még fel nem említe-
 nünk azon rövid beszédet, melyet a
 beiktatási lakomán Tisza Kálmán mi-
 niszterelnök mondott. E beszéd a kö-
 vetkező:

„Két dolog van, a mit soha sem
 feled és soha sem feledett el, egyik
 az, hogy magyarnak született, (Élénk
 éljenzés.) a másik az, hogy kálvinis-
 tának kereszteltetett. (Éljenzés.)

Nem feledte, nem feledi el soha,
 hogy magyar ember s azt is csak
 egy esetben feledné el, hogy kálvi-
 nista. (Halljuk. Halljuk!) És ez az
 egy eset az lenne, ha a kálvinizmus
 a magyar állammal ellentétbe helyezné
 magát. (Élénk felkiáltások: Soha!
 Soha!) Én is azt hiszem, hogy soha.
 Mert a mióta a reformatio korszaka
 beköszöntött és a magyar államnak
 jó dolga volt, jól ment dolga a pro-
 testantizmusnak is; valamint ha a
 protestantizmusnak jól ment, akkor
 jó dolga volt a magyar államnak is.
 (Ugy van! Ugy van!)

És ha visszaemlékezem a közelebbi
 multakra — ugymond továbbá —
 látok itt egyeseket, a kikkel — büsz-
 kén mondom el — együtt küzdöttem
 akkor, mikor a magyar államnak s
 vele együtt a protestantizmusnak rossz
 dolga volt, de a mikor sokakat nem
 láttam sorainkban azok közül, a kik
 ma akarják megmenteni a protestáns
 egyházat, mikor nem jár veszélylyel.
 (Ugy van! Ugy van!)

A „Pécs” tárczája.

A budapesti magyar dalcarnok.

(Fővárosi levél.)

Azt mondják: a jó pap holtig tanul, meg
 hogy: nyugta után dicsérd a napot. Két nagy
 igazság s alkalmazható sok minderre.

Ime, én a mult héten elmentem hazánk
 édes szivébe, hogy ifju szép Budapestünket
 és a hamar nagy hírűvé lett magyar országos
 kiállítást szivem szerint megcsodáljam és mi-
 kor már betelt lelkem ezerféle gyönyörűség-
 gel s majdnem sóbálványná bámultam maga-
 mat a városban és a városligeti tündérkertben
 látottakon, ekkor, egy heti szünetlen kóborlás
 után, kifáradtam, a mesés dolgokon elálmé-
 lődve, a sok fénytől és művészettől szédüle-
 tes álmodzásban ringattatva egyszer megáll-
 tam egy zajos utca sarkán és ott a nemrég
 épült magyar dalcarnok színes hirdetése
 ötlött káprázó szemembe.

El sem olvastam, mi mindent ígér, ugy
 el voltam telve nemzeti büszkeséggel, önér-
 zettel, hogy hazafiás buzgóságomban elég volt
 a magyar vállalat címét olvasnom s rögtön
 elhatároztam, hogy megnézem.

Magyar dalcarnok? Ej, mit! Pártolni
 kell mindent, a mi magyar! Ez hazafiás köte-
 lesség! Oly sok kudarcz után ismét egy lel-
 kes kísérlet, melynek a főváros magyarosítá-

sában derék missiója van: itt szoruljon hát-
 térbe a nagy várakozás, a művelő érték
 követelősége, itt hazafinak kell lenni minde-
 nek fölött! Igy gondolkoztam s eszembe
 jutott a régi jó Komló-kert, meg a Belez-
 nay . . . Istenem, hányszor dupláztam meg
 ott a taksát, mikor a magyar múza kiéhezett
 papjait s papnőit és szánalmas vergődéseiket
 megláttam. Aztán meg, mi tagadás, nem zú-
 gunk-e a megyei gyűléseken elégszer hazafiás
 dörgedelmeket a bizottmányi tagok bedugott
 fülebe s otthon névnapkor, disznótoron és
 más ily hazafiás alkalommal nem hangoztatjuk-e
 folyvást, hogy a haza minden előtt? Egy szó
 mint száz, elmegyek a magyar dalcarnokba
 a legkisebb igény nélkül, csupán jámbor,
 türelmes, nagylelkű — hazafiasságból.

S megkerestem a dohány-utca 4-ik számú
 házat, melynek homlokán a dalcarnok kivi-
 lágitott czégre jelezte, hogy jó helyen járok.
 Jegyet váltottam és beléptem az első ud-
 varra . . . Kőhalmaz, hordók, szekerek, szer-
 számok . . . no, a dalcarnok bizonyosan
 valamelyik sarokba van bedugva, hazafiáságom
 segits! De ni, az udvar végén egy ősz szolga
 megállt s kéri a jegyemet . . . és egy vas-
 ajtót tár föl előttem.

Ah! . . . ah! . . . csakhogy el nem állt
 a lélegzetem. Minő kép!

Gyönyörű, nagy, szellős, cserjés kertbe
 léptem, melynek közepén óriási csarnok fes-

tett oszlopai emelkedtek, délczezen tartva a
 magyar dalcarnok nagy tetőzetét. Körül
 szökökök, bokrok, lombos fák közt díszes
 kerek asztalok, két karcsu sátorpáholy, oldalt
 két sor zárt páholy, pompás szinpad, humo-
 riztikusan festett szép függöny, jó izlés, tet-
 szős alak . . . ah, ah, ez igazán kedves hely!
 Ugy látszik, nem bánom meg, hogy — hazafi
 vagyok.

Leültem. Finoman öltözött inas állt elé-
 m, nemzeti kokárdával a mellén s étlappal ki-
 nált. Végig néztem. Lám . . . jó és változa-
 tos összeállítás és — feltűnően olcsó árak!
 No, bizonyosan rossz lesz minden! De megint
 csaldótam. Egy megvaországát, hogy legur-
 mánbab esperes barátom asztalánál se lehetett
 volna különben. De hiszen ez mesés! Voltam
 én (szégyen biz' az!) a német zengerájokban
 is; de ott valósággal nyúznak, fosztogatnak
 s borukat, ételeiket négy napig is megfekszi
 az ember! Itt meg zamatos bort ittam, kitűnő
 sültet ettem, rá jó hazai sajtot . . . s egy
 garassal se került többbe, mint bármely tisz-
 tességes vendéglőben.

Ez alatt a zenekar a Hunyadi László
 nyitányát játszotta. Milyen zenekar! Micsoda
 karmester! Akármelyik színhazba beillenének!

Kezdett melegem lenni. Ez a Solymosi
 Elek, ez a jeles művész, ugy tetszik, még se
 azért feketett bele a díszes magyar dalcarnok-
 ba sok ezer frtot és 60 tagból álló sze-

És most emelem poharamat azokra általában, a kik magyarok és protestánsok együtt; emelem arra, hogy minden magyar protestáns ember akkor igyekezzék a protestantismus ügyét védelmezni, amikor az veszélyel jár, de ne védje akkor, amikor az nem jár veszélyel. (Helyeslés.) Akik, midőn veszély van, készek opponálni, azok tulnyomó szava némitsa el azokat, akik akkor szeretnek opponálni, mikor az nem jár veszélyel. (Derült-ség. Élénk éljenzés.)⁴

Meg vagyunk győződve, hogy amit a református Tisza Kálmán hitsorsosainak kíván, az azon egyháznak, melynek nemcsak ő, hanem egész családja mindig hű és buzgó bajnoka és védelmezője volt, ha teljesedésbe megy, legnagyobb hasznára fog válni. (F-r.)

POLITIKAI HIREK.

— A „fővárosi egyeslet dr. Huszár Kálmán indítványára elhatározta, hogy a parlamenthez kérvényt nyújt be, Budapest országgyűlési képviselői számának a főváros kulturái és népességi fejlődésének arányában leendő emelésére. Az országban jelenleg átlag 30000 emberre esvén egy képviselő, minthogy Budapestnek 420,000 lakosa van, a képviselők száma 14-re emeltetnék és pedig két képviselője lenne a IV-ik, V-ik, VI-ik, VII-ik, VIII-ik, és IX—X-ik kerületeknek, melyeknek lakosai a 30000-en felül vannak.

— A felmondott osztrák-magyar-román kereskedelmi szerződés megújítására vonatkozólag a tárgyalások csak a folyó év vége felé indíthatnák meg.

— Langier-Villars Henrik gróf első osztályú követségi titkár, 1882. december 10-iki óta a budapesti francia főkonzulátus vezetője, családi viszonyai folytán

megváltik állásától s Párisba tér vissza, miután erre vonatkozó kérelmét kormánya végre meghallgatta. A gróf, ki nemzetünk igaz barátja, csak f. évi július hó végeig marad hazánkban. Elutazása előtt tanulmányutat tesz Magyarországon és — ha foglalkozása engedni fogja — minden év egy részét nálunk fogja tölteni. Villars gróf most 39 éves. Az utódjával kinevezett Henri Bell római nagykövetségi titkár 48 éves.

— A veszprémi kerületben Eötvös Károly a függetlenségi párt által neki felajánlott jelöltséget nem fogadván el, a kormánypárt jelölte Bezeredy Viktor ellenjelölt nélkül áll.

— A pánszláv üzemlei miatt évekkal ezelőtt felosztott tót Matica összes vagyonára vonatkozólag a minisztertanács azt határozta, hogy az a Császska György püspök vezetése alatt alakult „felvidéki tót közművelődési egyesület”-nek adassék át. Ez átadást Jekelfalussy Lajos miniszteri tanácsos és kormánybiztos július 2-ikán fogja Turóc-Szent-Mártonban esközölni.

Bortermelési viszonyainkról.*

I.
Baranyamegye égalji fekvése s talajánál fogva már ős régi idők óta Magyarországnak par excellence bortermő megyéjévé képezi, mely körülményből is véltvén némelyek a megye nevét leszámraztatni, u. i. Baranya annyit jelentene mint „bor anyja.”

Hogy megyénkben már a rómaiak idejében is kiterjedt mérvben ivelték a szőlőt, abból lehet következtetni, hogy a Monostortól Sepseig és Bodolyáig elterülő heglánczolatot az ott termő jeles bornál fogva „mons aureus”-nak nevezték el. (Hogy a pécsi „arany hegy” elnevezés mely időből ered, arról a város krónikájában nincs feljegyzés.

Szent István a pécsvárad apátságának adománylevelében (1015. év) 110 szőlőmivest 6 kádárt és csak 36 földmivelt adományozott.

*) A baranyamegyei gazdasági egyesület által kiadott s megyénk bortermelési viszonyait részletesen feltüntető füzet után. Szerk.

Látható ebből, hogy Baranyában mint ma, úgy a régebben is a szőlőmivelt volt praedomináló.

Baranyamegye, melynek határát északról Tolnamegye, keletről a Duna, délről a Dráva s illetve Slavonia és nyugatról Somogy megye képezi, az északi szélesség 45° 34' és 46° 24' s a keleti hosszúság 35° 32' és 36° 41' közt terül el s a legujabb kataszteri felmérések szerint 5133¹³ □ kilométer, vagyis 89 □ mértföldnyi területet foglal magában.

Baranyamegye területe túlnyomó részben hegyes és dombos vidék. Hegyeink három önálló csoportot képeznek és pedig a Pécs vidékén elterülő Szt. Jakab és Mecsek hegy, előbbi 592 méter magassága a tenger színe felett és a Zengő hegy Hosszuhetyi mellett 959 méter magas. A második hegy-csoport a síklósi, mely mintegy 4 mértföldnyi hosszúságban Hegy-Szt.-Mártontól Villányig terjed, legmagasabb pontjai a n-harsányi hegycsúcs (440 méter) s a Tenke-hegy (408 méter.) A harmadik hegy-csoport Monostortól keletre húzódik és Battina község mellett a Dunánál végződik; legmagasabb pontja 279 méter.

Az imént megnevezett hegyek jobbára mészképletből állanak. Főestől északkelet felé, Szaboics, Vasas, Váralja, Máza, Császa, Szászvár, Kársz és Komló községek tájékán hatalmas kőszénrétegek terülnek el. Baranya termő talaja nagyobb részben laza agyagtalaj a mecskeháti járásban és a szt.-lőrincznek északnyugati részén kemény sárga agyagos, a Mecsekhegy északi környékén mészköves és s néhol homokos. A villányi hegyvonaltalaja bő mésztartalmu szivós agyag, itt-ott apró meszes kövekkel keverve és kisebb-nagyobb homok tartalommal; a szilvási szőlők hullámzó dombjainak csoportozata agyagos talajjal bir. A szent-miklósi sárga itt-ott fehérés márgás és meszes agyag, de sok helyütt köves is, mely kövesek márványszerűek, sőt aránylagos súlyok után itélve (vegybontás nem történt) vastartalmuk is lehetnek. Baranyamegye szőlőtermő talajából volt az 1872-ik felvétel szerint 1997 cat. hold fekete föld, 24911 cat. hold agyagos, 1110 hold homokos és 9772 hold kavicsos.

Ha végig tekintünk Baranyamegye térképén, mindjárt szemünkbe ötlök, hogy a nagyobb terjedelmű, intenzív szőlővidékek a terület dombzati viszonyaihoz simulnak. — Szőlőinknek legalább is 90%-a hegy- és domboldalakon van. A kerti szőlők a Duna és Dráva melletti rónákon tehát elenyészőleg

mélyzetet, magyar, francia, angol, román éneklő, előadó s tánczó művészeket és 18 tagból álló kitéző zenekart sem azért szerződöttet, hogy látogatóinak pusztán csak hazafias elnézésére, hazafias nagylelkűségére számítsanak!

Meg is győződtem én erről csakhamar. De ne kívánja senki tőlem, hogy pontpöpontra elmondjam, mi ragadott el. Csak annyit mondhatok, hogy egyik meglepetésből a másikba estem. Végül már szerettem volna az összes jelen voltakat sorba ölelgetni örömmel!

A rendkívüli változatosság, a művészi elrendezés, az egészen előlő egészséges szellem mind azt bizonyítja, hogy Solymosi Elek művészi ambíciója és hazafias törekvése teljes tudatával, jeles avatottsággal és alapos ismeretekkel fogott nagyon szép feladata megoldására.

A magyar dalcarnok személyzete valóban kitűnő.

Karmestere, Erdődi János, elsőrangú zenei erő, a ki pompásan dirigál és sok izléssel tanítja be jó zenekarárt; Bokor József, a derék, szakavatott művezető, egyuttal igen jeles komikus; Dobocsányi Gyula, a vidék egyik legismertebb színésze, kaczagató koplé-énekes és nagyszerű zsáner-színész;

Lengyel József szép hangú népénekes; Nagy Jakab ügyes tilinkozó virtuóz és Jeszenszky Lajos, a szép balletkarmestere, tüzelt, bájjal, kedélyesen rakja a tánczot. A női énekkar meglepő összhanggal énekel s gyujtó dalait el is játsza, a mi még nagy színházaknál is szenzációs tünemény lenne. És a női magán szereplők mind képesek kielégíteni a legfőliságzottabb várakozást is. Dally Lujza igézően mosolygó francia énekesnő, igaz francia elegancia jellemzi énekét, ruháit, mozgását. Versenyháza a magyar Berzsényi Blanka, a ki egyenlő kedvességgel és bájjal dalolja a magyar és francia verseket. Schiff Sarolta, Beke Lilla s a többiek szintén emelik a személyzet értékét, melyet megkoronáz a művész-igazgató művésznő neje: Solymosi, a társulat primadonnája. Ezekhez csatlakozik a négy román énekes leányka, kik közül a legkisebb 6 éves s magyar népdalival zajos hatást, rendkívüli tetszést arat.

Legutoljára I r a P a i n e t, az amerikai műlővő kapitányt említem. De már aztán ennél mesésőbb csodát igazán soha életemben nem láttam.

Ira Paine lelővi aranyórájáról a diót, a nélkül, hogy az órának baja esnék; lelő két üveggolyót, melyeket ő maga egyszerre dob a levegőbe; lelő egyetlen fegyverből — a nélkül, hogy ujra töltené — egymásután

16 üveggolyót 16 másodperc alatt; átlővi az élére állított papírost, lelővi ragyogó szépségű néjének fejéről a diót menetközben stb. stb. Egy szóval Ira Paine elhomályosítja a mesék, legendák nagy hőseit; mert ily csodás dolgot még a legmerészebb képzelés se bir alkotni, mint a mit Ira Paine a valóságban szemünk láttára megcselekszik.

Mit írjak többet? Solymosi igazgató a világ mindenféle művészritkaságait, ermeres-tereket, búvászokat, tánczosokat és rendkívüli-ségeket sorba szerződöttet; kitűnő borokat és kitűnő konyhánt tart, sokoldalú előadásaival este 8 órától éjfélig szakadatlan egy másuttában a legszórakoztatóbb élvezetet, mulatságot nyújtja. — Azt mondom tehát, hogy nincs szükség semmi hazafias buzgóságra, a dalcarnok magamagáért megérdemli a legnagyobb pártolást. A ki Budapesten jár, okvetlenül menjen el a magyar dalcarnokba, kellemesebben nem töltheti estéjét sehol. A budapesti magyar dalcarnok a legkedvesebb s legjobb családi mulatóhely.

csekélyek s azok terménye kereskedésbe nem is jön, hanem az illető termelők által évenként rendszerint a farsang végeig el is fogyasztatik.

Baranyamegye éghajlata igen enyhe, úgyszólván délszaki. A tavaszi meleg igen korán szokott beköszönteni, minnek következtében a korán életre kelt növényzet az éjjeli fagyok által sokszor szenved. Az őszi meleg enyhe napokkal később szokott tartani. Hogy a fák itt kétszer virágoznak, az nem ritkaság.

A hőmérséklet valódi (24 órai) havi középértékének átlaga az 1870—1880-ig terjedő időszakra való pécsi feljegyzés szerint volt:

január	február	március	április	május	junius
0 ₁	1 ₁	7 ₄	13 ₂	18 ₉	17 ₉
aug.	szept.	okt.	novemb.	decz.	
21 ₄	20 ₄	17 ₉	14 ₈	8 ₃	—

(Celsius szerint)

A csapadék havi és évi összletei ugyan csak a fenti időszak átlaga szerint Pécsen volt:

jan.	febr.	márcz.	ápr.	máj.	jun.	jul.
41	33	99	47	26	103	92
aug.	szept.	okt.	nov.	decz.	évi	összet.
102	99	58	93	45	838	

(Milliméterekben.)

Baranyamegye szőlőterületéről Fényes azt állítja, hogy az már a múlt században 50 ezer magyar hold volt. Ez azonban túlzott, hozzávetőleg becslés. Az első hiteles becslés az 1853-ki catarsteri felvételtől kezdődik, a mikor is Baranyamegye szőlőterülete 33,886 cat. holdat tett ki. Mily mérvben szaporodott azóta a megye szőlőterülete, kitűnik a következő (kataszteri felvételek s illetve kiigazításokon alapuló) összeállításból. A szőlőterület volt Baranyában:

az 1872. felvétel szerint	37691 hold	93 □öl
az 1875. " " "	37773	1110 "
az 1876. " " "	37605	1295 "
az 1877. kiigazítás	37737	1037 "
az 1878. " " "	27903	444 "
az 1881. " " "	44628	1581 "
az 1882. " " "	45386	1035 "
az 1883. " " "	45207	1414 "
az 1884. végleges kiigazítás szerint	45177 hold.	

1853-tól 1884-ig tehát 11,291 cat. holddal szaporodott Baranyamegyének szőlővel beültetett területe. Baranyamegye a szőlőterület nagyságát tekintve a legujabb catarsteri felvételig az ország megyéi közt 4-ik helyen állott és pedig Pest, Zala és Temes után, most azonban mindjárt Pest megye után következik. Ha tekintetbe vesszük Pest megyének óriási területét, úgy e megyét csak relative illeti meg az elsőség.

(Folyt. köv.)

— **A szabadságolt katonák behívó-jegyei.** A tartósan szabadságolt katonák és a tartalékosok kézbesíthetetlen behívó-jegyeit az érdekelt illetőségi helyein ki szokták függeszteni, de az illető hatóságok nem mindig voltak tisztában azzal, hogy a kifüggesztés ideje voltaképpen meddig terjed. Ennélfogva a m. kir. honvédelmi és a cs. kir. közös hadügyminiszter között ama megállapodás jött létre, hogy a szabadságolt katonák behívó-jegyei nyolcz napig, a tartalékos katonáké pedig hat hétig függesztendők ki; de mindkét esetben ha a behívó-jegy meghatározott napra szól, a kifüggesztés a kitűzött napon túl is egész a behívási napig terjedjen. A szabadságolt állományú honvédeknek szóló és kézbesíthetetlen behívó-jegyek hat hétig függesztendők ki. Erről a m. kir. miniszter alantias hatóságait oly meghagyással értesítette, hogy e rendelet területükön közzétételük s a járási tisztviselők szigorúan örökjének a fölött, hogy a községi előljárók a nem kézbesíthető idező-jegyek kifüggesztésénél a határidőt pontosan megtartsák.

A magyarosításról általában s a Pécs-budai külvároson.*)

III.

A slavoniai magyaroknak az elszlávosodástól való megóvására irányzott törekvést kár megkoczkáztatni. Magyarok a Baranyával határos slavon szomszédságban jelentős számmal Réhfulut kivéve tudunkkal sehol sincsenek. Van igenis elszórvá itt-ott egy-egy magyar család, melyet a kenyérvágy kényszerített oda; de ezekre nyelvök megtartása tekintetében hatni hiányzanak az érintkezési pontok. Első a kenyér, azután jó ezekre nézve a magyar szó. Kenyérhez pedig őket ott nem a magyar, hanem a horvát szó juttatja; és miután kenyérért mentek oda, elszórvá kell lenniök a falvakban s így a magyar nyelvbeli közlekedéstől elszigetelve, ha ők még családi körben beszélnek is a magyar nyelvet, gyermekeik már kevésbé s így egy két generatio mulhatatlanul a horvátságba olvasztja őket. Az ezekre irányuló törekvés üdvös eredményre nem vezetett, azért észszerűbb e törekvést más kivihető dolgoknak szentelni. Egyébként e törekvés — siker kilátása nélkül — csak reerminatiókra, nemzeti féltékenykedésre ad alkalmat és csak szaporitai fogja azon ürügyök számát, melyek a horvát szakadást amúgy is összeforrasztattatnák tették. Ha siker ígérkeznek, még érdemesnek tarthatnák valaki e szemrehányást zsebrerakni. Ti magyarosítjátok a horvátokat nálatok, nálunk pedig elhorvátosodni a magyarokat nem engeditek; de siker reménye nélkül legalább is nem észszerű; még ha a horvátok nem tekintenek is a dolgot trójai falónak, saját nyelvök elleni államsínynek. E törekvést okosabb a velejáró költségekkel együtt saját portánk elejének sörprésére fordítani.

Csak ovakodjunk ezt a templomi térre átvinni. Ne csináljunk az amúgy is kényes nyelvkérdésből még kényesebb vallási kérdést. Egy darazsfészék helyett kettőt.

Hogy melyik nyelven dicserje istenét a nép, ezt meghatározni magának több joga van, mint eldönteni azt, a létező vallásformák közül melyik szerint történjék az. Mert az utóbbi kérdésnél a meggyőződés határt és irányt szab, míg a nyelvre nézve az igazság követelménye néma marad, teljes választási szabadságot enged, ha nem háborodik föl azon senki, hogy valaki törvény szerént meggyőződés ellenére is — mert hiszen de internis non iudicat praetor — érdekből választ válasszon, eszeríjen, akkor annál kevesebb joga van megütközni azon, hogy e választ ezen vagy azon nyelven gyakorolja-e.

De a természetjogi fejtegetéstől eltekintve, lássuk, a magyar istentiszteletű nyelven ráerőszakolása a haza javára mit eredményezne.

A templom az ember erkölcsi iskolája természetfölötti indokok alapján, különöse a fölntöttek részére. Ha pedig már a népiszkolai tannyelv megállapítása törvényeink értelmében: észszerűen az illető község elhatározásától függ, akkor még inkább kell ennek állani a templomra nézve. A templomi nyelvnek nem elég, hogy csak olyan fejlettségben ismert nyelve legyen a népnek, melyen csak meg lehet vele valamit értetni, hanem olyannak kell lennie, melyen szívéhez is lehet szólni; pedig szívéhez csak az a nyelv áll, melyet leginkább beszél. Ha ez a nyelv nem ilyen, akkor a templomi célt: hatni a nép erkölcsére, elérni általa nem lehet. Már pedig a nép zómére nézve a templomon kívül nincs erkölcsnemesítő alkalom. Tehát fölve, de meg nem engedve, hogy a nép ily nyelvű isteni tisztelettől el nem maradna, a magyar nyelv e vajmi csekély terjedését az erkölcsök elvadulásának

*) Az itt fejtegetett elvek mindegyikét nem valljuk ugyan mindenben magunkénak, mindazáltal, miután az eszmeeszerének barátai vagyunk, szívesen adunk e cikknnek lapunk hasábjain tárt. Szerk.

arán kellene megvenni. Pedig a nyelv tudása még nem hazafiság, még nem is a hazafiság főbb része, ha legszebb ékessége is.

Erkölcsei emberen kívül nincs hazafiság, hanem csak annak máza; mert a hazafiság nem más, mint az egymás iránti mindenrendű kötelességek teljesítése mindig vonatkozásban a közhaza javára. Szilárd erkölcs nélkül van szájjaskodás, de nincs hazafiság. Dióhéj bél nélkül. De még e héj is elkopnik, ha ugyan képződhetet volna is, a magyar nyelv erőszakolása által, mert a nép az akarat ellen ráerőszakolt nyelvű istentiszteletéről elmaradna. Így aztán az erkölcs pusztulna, a magyar nyelv ez uton nem terjedne. Se pénz, se posztó.

A törvénykező csarnokaiban a nép baját idegen nyelven elő nem adhatja; de tolmács nincs megtagadva. Ez nemcsak az igazság félreértésének kikerülésére van így rendelve, hanem egyszerűen, hogy a magyar nyelv értékét a másajku becsülni tudja. Ha költséget akar kimélni, fáradságot a magyar szóra ne sajnálja. De szép dolog lenne, ha még a tolmácsot is megtagadtni indítványoznának valaki; ugyan, akkor szép igazságok lehetne szolgáltatni; pedig a nép nyelvök megvonása a templomtól, mielőtt ezt mással fölcserélni lehetne, épen annyi lenne, mint még a tolmácsot is megtagadni, miután templomban tolmácsot alkalmazni nem lehet.

Ennyit azon templomra nézve, melynek népe még nem értett meg a magyar nyelvre. Hol a nép erre megérett, ott, ha hazafiasan volt nevelve, nem is fog a magyar nyelvtől idegenkedni, ott a magyar nyelvet a templomba is be lehet hozni, vagy az előbbeni más nyelvet egészen ki is szorítani. De a dolgot úgy kell intézni, hogy a kezdeményezés a népből induljon ki. Ezt kis tapintattal ki lehet vinni. Egyes speciális esetben tehát a helyi körülmények döntenek. Ez pedig questio facti; tényállásbeli kérdést pedig újról szopott állításokkal nem, hanem csak a helyi viszonyoknak ószinte kutatás után szerzett ismerete alapján lehet eldönteni. Ezt kíséreljük meg a pécs-buda külvárosi horvátajkuakra nézve.

— **Az iskolai takarékpénztárak terjesztése** ügyében az orsz. magyar gazdasági egyesület újabb fölterjesztést intézett a közoktatásügyi miniszterhez, melyben kéri a minisztert, utasítsa a tanfelügyelőket, hogy az iskolatákarékpénztárak és tanítók az iskolatákarékpénztárak állásáról a minden hóban tartandó közgyűlésen bizottsági ülésen jelentést tegyenek. Egyttal a választmány megbizta az iskola - takarékpénztári szakosztályt, hogy foglalozzék ama módokkal, melyek segítségével az iskola-takarékpénztárakat a posta-takarékpénztárakkal kapcsolatba lehetne hozni.

Hírek.

Hymen. Saorta y Sándor segédjegyző eljegyezte Siklóson Dinnyés Antal gyámleányát Ilonkát. Az esküvő a siklósi református templomban f. hó 22-ikén d. u. 5 órákor megy végbe. — **Kacsokovics** Zoltán somogyi földbirtokos jegyvet váltott Siklós s y Irma kisasszonnyal, Siklóssy Gyula fővárosi jeles szemorvos leányával. Az esküvő f. hó 16-án lesz. — **Rombay** Dezső, a bácsbokroghmegyei gazdasági egyesület titkára 6-ikán vezette oltárhoz Zomborban Werner Róza kisasszonyt. — **Martoni Nagy** Antal szászvári állomány-főnök május 28-án vezette oltárhoz Falva y Antonia kisasszonyt Budán.

Bekics Gusztáv Pécsf. Bekics Gusztáv országgyűlési képviselő szombaton d. e. fél tíz órákor érkezett városunkba. Veleg egy vonaton jött dr. Antal Gyula, városunk országgyűlési képviselője is. A kaszinó részéről a fogadtatásra megjelentek: Kissfaludy Imre igazgató, Krasznay Mihály,

Rath Mátás, Reberics Imre, Salamón József, Verbőczy István és Záray Károly. A felolvasás d. u. 6 órák a nemzeti kaszinó játszó-termében történt. A nagy terem teljesen megtelt intelligens közönséggel, kik között városunk hölgyei nagy számban voltak képviselve. Ott volt Paxy Károly tábornok, Aidinger János polgármester, Antal Gyula képviselő, számos tiszt és városunk több kitűnősége. Kezvéssel 6 óra után lelkes éljenzést fogadtatva Kissfaludy Imre karján megjelent Beksics Gusztáv és ugyanaz által bemutatatta, meg kezdé felolvasását, mely fél 8-ig tartott s igen számos helyen a nagy közönség lelkes helyesléssel találkozott. A nagyrészt felolvasást jövő számunkban egész terjedelmében fogjuk közölni. A felolvasás befejeztével Salamón József tanfelügyelő Beksics Gusztáv fáradozását megköszönve, felkérte a közgyűlést, mondja ki, hogy a „Dunántúli magyar közművelődési egyesület”-et székesnének, czélszerűnek és megalakítandónak tartja. Szavait szívesen nem akaró helyeslés és éljenzést követte. Az egyesület ügyeit a teljes megalakulásig az eddig működött választmány fogja vezetni s annak tagjainál — mint értesülünk — már eddig is tetemes összeg iratott alá; az aláírók között első volt Schapringer Joachim 100 frttal. — Nyolc órák a kaszinó udvarán 80 terítékű társas vacsora következett, melyen jelen voltak: Aidinger János polgármester, Hammer pénzügyi igazgató, Szikszay János törvényszéki helyettes elnök, Schapringer Joachim kereskedelmi kamarai alelnök, Kissfaludy Imre, többjegyvéd, szép szímu iparos és kereskedő. Előnek Daempfl Sándor szökött, igen szép, lelkes hangus sikerült beszédben éltette Beksics Gusztávot. Ugyancsak Beksicsét éltette Verbőczy István egy nagy hatással előadott szép tosztaban. Beksics több ízben szökött. Éltette Pécs városát, majd Verbőczy Istvánt, Krasznay Mihályt és Aidinger polgármestert, egy másik felkösztömben éltette Antal Gyulát, mire Antal Gyula rövid, de lelkes szavakkal Pécs város polgárainak jólétére ült poharát. Ezután Bolgár Kálmán Beksicsét mint hírlapíró és Antal Gyulát mint egyetemi tanárt éltette. Salamón József Kissfaludy Imrét, mint a kaszinó igazgatójára köszöntő poharát, dr. Gerecze Péter a néptanító-kart és Salamón tanfelügyelőt éltette, mire a felkösztömtől kijelenté, hogy ezután az eddigienél még többet fog tenni — ha lehet — a magyarosításért s kérte a jelenlevők pártfogását. Igen sikerült és pikánsan szellemes tosztot mondott Váry Gyula törvényszéki bíró Antal és Beksics képviselőkre, őket és kerületeiket mint férjet és feleséget tüntetvén fel, aztán Verbőczy István a pécsi nőkre, kik a magyar kultúra előmozdítására oly sokat tehetnek és Krasznay Miklós Beksics Gusztávra A kedélyes lakomának fél 12 órákor lett vége. Beksics Gusztáv vasárnap d. e. hagyta el városunkat.

A helybeli kath. tanítóképző igazgatója Schultze Imre, a székesbányai kath. tanítóegyletnek május 28-án tartott közgyűlésén egyhangulag a nevezett egyelet tiszteltbeli tagjává választottat.

A Zsolnay-műedénygyár betegsegélyző egylete által f. évi május hó 31-én tartott majálison felülfizettek: Zsolnay Vilmos 50 frt, Zsolnay György kir. ügyész 5 frt, ifj. dr. Ludwig 4 frt 10 kr., Kovács Mihály gyógyszerész 4 frt, Taizs Mihály nyomdatulajdonos 1 frt, Käss István 90 kr., Szikszay Tádé 70 kr., Grünhut ügyvéd 50 kr., Illés Dávid könyvvezető 50 kr., Fülöp Kálmán 40 kr., mely adományokért fogadják a felülfizetők a betegsegélyző egyelet szíves köszönetét.

Kimutatás az 1885. évi május hó 31-én rendezett nöegyleti majális bevételeiről és kiadásairól. Adományok: Cseh-Kövé Anna 10 frt, br. Majthényi Amália 5 frt, Cseh-Sauska Mari 5 frt, választmányi tagok részéről ételek helyett 41 frt, beléptijegyekért 150 frt 9 kr, az eladott ételek, italok, frissítők és szí-

varokért befolyt 273 frt 37 kr, a kiszolgáló hölgyek többletbevétele és rózsák eladásáért 76 frt 28 kr. Összesen: 560 frt 74 kr. Kiadás 364 frt 74 kr, maradt tiszta jövedelem 196 frt. Pécs, 1885. június 3-án. Magyarly Roza alelnök.

Pécs-drávai lovasút. A közmunka és közlekedésügyi miniszterium Schapringer J. pécsi kereskedő czégnek és Grünhuth Ignác ügyvédnek egy Pécsről Siklósig, illetőleg a harkányi gyógyfürdő érintésével egész a Drávaig vezető úton, esetleg gözmozdonyu közötti vasut-vonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

A lövődeben június hó 9-én 300 lövés tétetett; ezek közül 4 négyes és 88 közlövés esett. Az I-ső díjat a legtöbb közlövésért Barnaky Gyula, a II-ikat Kaiser H. F., a III-ikat Schreiber Ferencz, a IV-iket Port Tivadar urak nyerték.

Rudolf trónörökös Ottó főherczeggel mult hó 29 és 30-ik napján a kupimovói vadászati kiránduláson nem kevesebb, mint 1432 vizi madarat és 4 tengeri sas lőtt.

Az érettségi vizsgálatok főgimnaziumunkban a pénteki nappal fejeztettek be: érettségit tett összesen 45 tanuló, kik közül 11, tehát csaknem teljes 25% legnagyobb részt egy félére visszavetett. Az érettségit tevők élték eddig legnevezetesebb napjának megünneplésére hétfőn este a „Hattyu”-teremben barátságos lakomára gyűltek össze, mely alkalommal, mint az ilyenkor már szokás, fogadást tettek, hogy — ha élnek — 10 év múlva ismét találkozni fognak.

Az erdélyi-rézi magyar közművelődési egyesület pénztárába nem rég történt megalakulása óta a megindult és lelkesen felkarolt gyűjtések és adakozások következtében eddig 25000 frt fizetett be.

A budapest - vidéki tankerület királyi főigazgatójává az elhunyt dr. Sáy Mór helyére dr. Hóman Ottó kolozsvári egyetemi tanár nevezetett ki.

Elítelt homeopatha. Simánszky Zsigmond homeopatha már többeket veszedelmes bajból alaposan kigyógyított városunkban, amit épenzettel nem lehet esodálni, mivel köztudomás szerint a homeopatha gyógyszereknek azon vezetes tulajdonságuk van, hogy, ha nem használnak, nem is ártanak. Csak az a baj, hogy Simánszkyknak nincs orvosi oklevele, miért is ellene „kuruzslás”-ért feljelentés tétetvén, a május 28-ikán tartott végtárgyalás 8 napi elzárásra és 60 frt pénzbüntetésre ítéltetett. Az elítelt felebbezett.

Derek község. Mokra in torontálmezei szerb község képviselőtestülete elhatározta, hogy a jövő tanévtől kezdve évenként 200 forintot fog kiosztani jutalmul azon tanítók és tanítónők között, kik a magyar nyelv tanításában a legszebb eredményt fojzák felmutatni. Megyénk több községre követhető példát.

Prágai herczegérsékké Ő Felsége a király Schönbörner Ferencz gróf budweisi püspököt nevezte ki. Az új érsek most 41 éves. Fiatal korában katona volt s mint dragonyos-hadnagy részt vett az 1866 ki hádjáratban. Pappá 1873-ban szenteltetett fel.

Arany János szobra az „Arany-szobor” bizottság végeles megállapodása szerint az Erzsébet téren és pedig a fürdő-utca felé néző körrészletében fog felállítani. A szobor állósobor lesz, nagyságra nézve hasonlítani fog a Széchenyi-szobornak, a hozzá szükséges terület 144 négyzetméter. A bizottságnak a költségek fedezésére 100,000 frt áll rendelkezésére.

A francia papság javadalmaszásáról. Franciaországban, hol tudvaleg az egyházi vagyon világiatása következtében a papságot az állam fizeti, a kamara költségvetési bizottsága a vallásügyi budgetben a papok fizetésére vonatkozólag tetemes törléseket tett. Gólet pénzügyminiszter kérte ugyan a kanonokok fizetésére előirányzott 1

millió százezer frank megszavazását, de még ő is azon véleményt nyilatvánta, hogy a mostani kanonokok meghagyandók, azonban, ha kihálnak, helyökbe új kanonokok ne nevezessenek ki többé. A bizottság azonban kanonokul megmaradt törlési szándéka mellett s csak a hivatalukról megfosztott kanonokok segélyezésére szavazott meg 200,000 frankot. Ezen kívül az ugy is túlszegényen javadalmaszott plébánosok fizetésére előirányzott 31 millió 300 ezer frank 28,600,000 frankra, a káplánok fizetésére előirányzott 4,164,000 fr. pedig 3,150,000 frankra szállítottat le. — Természetes azután, ha ily körülmények között a kibékülés egyre távolodik a megvalósulás stádiumától.

Vetések állása hivatalos jelentések szerint: Baranyamegye mohácsi, pésvári, szentlőrinczi, siklósi és baranyavári járásában az őszi vetések közepesek, a buzában helyenként rozsdá mutatkozik, a tavaszi kalászosok jó közepesek, a szőlők lapályosabb helyeken jelentékeny fagykárt szenvedtek, a legelőkhelyenket igen silányak. Somogy megye lengyeltői, kaposvári, tabi, marczali, nagyatádi, szigetvári és eszurgói járásában a buzák jók, de most rozsdá által lepettek meg; a tavasziak szépen fejlődnek és általában jóknak mondhatók; takarmány kevés lesz, a szőlő jó, a gyümölcsök pedig középtermést ígér. Tolna megye központi és völgyeségi járásában a buza vetésekben helyenként a rozsdá terjed, a rozskó javulnak, a tavasziak jók, a szőlőkben és gyümölcsösökben a vihar kárt tett, de most a szőlő jól fejlődik.

Polgári leányiskola Mohácson Szegedy Julia okleveles polgári iskolai tanítónő, ki a folyó tanévben több mohácsi család leánykájának nevelését általános megelégedésre végezte, a szeptember hónapban kezdődő tanévre magán polgári iskolát szándékozik nyitni.

Szép ünnepély folyt le május 31-ikén Kőlkeden, a református templomban. Ekkor szenteltetett fel ugyanis az orgona, melyet a kőlkedi református egyház a pécsi székesegyháztól vett és megnagyobbította templomában felállított. Az egyházi ünnepély alkalmából Nagy Ignác (kőlkedi) és Tóth János (karancsi) lelkészek tartottak megható szónoklatot. Ugyanekkor adatott át a helység érdemében megöszült tanítójának, Gacza Jánosnak a koronás ezüst érdemkereszt, melyet őt, mint már előbb megirtuk, létszázados működése elismerésül Ő Felsége kitüntette. Az átadás után Kisszely Andor, a „Mohács-vidéki tanító-egylet” elnöke üdvözölte az ünnepeltet. Ez alkalommal, mint a „M. és V.” írja, a pesti protestans árvaház részére jótékony adakozásokból 25 frt 11 kr gyűlt össze.

A szászvári önkéntes tűzoltó-egylet május 30-án tartotta majálisát, mely igen szépen sikerült. Felül fizettek: Gutay Alajos Nádasról 1 frt, Nagy Antal 2 frt, Horváth N. Váralyáról 50 kr, Havlicsek N. Bikal 2 frt, Vieder Antal Bikal 1 frt, Progl Béla Káza 50 kr, Lágler Károlyné K.-Mányok 50 kr, Jahoja Gábor Nádasd 50 kr, Cseh Bertalan Pécs 50 kr, Baltha Kászól 2 frt, Sebestyén Imre Váralya 1 frt, Varga György Szt.-György 50 kr, br. Döry R.-Kozár 5 frt, Schvarcz Alajosné 1 frt 50 kr, Rigel Richard 50 kr, Tóth Fülöp M.-Egry 50 kr, Kerese Miklós Sásd 1 frt 50 kr, Steindl Pál 1 frt, Mach Alajos Maróca 1 frt, Csók N. 1 frt, dr. Kreiner József 2 frt, Krammer Antal Bikal 1 frt 10 kr, Szoboszlói József 1 frt, Stoffler András 1 frt, Mehásy Mária 1 frt, melyért is fogadják a jótékony adakozók az egyelet köszönetét.

Keszler Mór, a tenen kapott szivar-csempe, kinek viselt dolgairól mult számunkban megemlékeztünk, a pénzügyigazgatóság megkeresésére, miután ellene újabb gyanoúk merültek fel, vizsgálati fogságba helyeztetett.

kiállítás szándékozik felállítani. — K e m p e l e n Béla budapest-fővárosi tüzoltó főparancsnok lóról történt szerencsétlen esés következtében meghalt pénteken 1/21 órakor Budán 44-ik évében. — A magyar-francia biztositó részvénytársaság tisztviselői kara a magyar-óvári gazdasági akademián szegénysorsu tanulók támogatása czéljából 1200 frtos alapítványt tett. — Franciaország bevitele volt az elmúlt 1884-ik évben 4,525.996,000 franknyi értékű, kivitele pedig 3,350.100,000 franknyi s így a bevétel, mely különben egyre csökken, a stagnáló kivétel 1100 millió franknál többel mulja felül. — A főváros középítési bizottsága elfogadta és magáévá tette a negyedik dunai hid építésének eszméjét és ez ügyben feliratot fog intézni a kormányhoz. Az új hid valószínűleg az Eskü-tér és a Rudas-fürdő között fog létesíttetni. — Bourisioso spanyol helységben kolera pusztit. Az utolsó két héten 101 koleraeset közül 60 halállal végződött. — Sziléziában, Freiwaldau közelében egy Salteri Gyula nevű ember, ki 30 évi amerikai tartózkodás után rokonait látogatni jött haza, a hegyek között aranytelepet talált. — Bocsor István kir. tanácsos, a pápai református főiskola kitűnő tanára meghalt 3-án életének 78. tanárságának 53-ik évében. — Jókai Mór, miután egészsége némileg helyreállt, pénteken Prágába utazott, hogy az ott nagy tetszéssel fogadott „Arany ember” egy előadásán jelen legyen. — A bécsi községtanács Budapesten tartózkodása emlékére a bécsi közgyűlés által Budapestnek jótékony czélra adott 2000 ftl „Bécs birodalmi fő és szék város alapítványa” czimen az „Erzsébet” árvalányházban külön alapítványként fog kezeltetni. — Amerikában, Jowa állam Des-Moincs városában egy nagy desztilláló gyár és benne 100 munkás legett. — Bécsi hírek szerint Abdarráhmán afgán emir meggyilkoltott. — A Páris városának tulajdonát képező összes műincskének 12 millió 256,660 frankra rúgnak. — Fiume városának tervezett 10 milliós sorsjegy kölesönét a miniszterium nem hagyta jóvá. — A hollandi Indiában fekvő Smeroe vulkán kráterének szélén új repedés támadt, melyen a kiömlő láva a lakott tájak felé hõmpolyogva, óriási pusztításokat vitt végre s az egész vidék arczatát átalakította. — Tóth Endre az 50-es évek ismert költője, Petőfi-társasági tag meghalt 5-én Vattán, Borsodmegyében. — Vas megye közegészségügyi felügyelőjévé dr. Buzinkai Gyula neveztetett ki. — Idős veszprémi Városi Károly nyug. m. kir. pénzügyminiszteri számtanácsos meghalt Zomborban mult hó 25-én. — Felső-Zsiden (Zalamegye) mult hó 30-án tűz ütött ki. Az egész községből csak 8 ház maradt meg. — Kaszmirban a földrengés egyre tovább tart.

Törvénytörvények csarnok.

Büntető osztály.

Junius 10-én.

3586/1884. Bielic Pethő ellen szándékos emberölés miatt.

3686/1884. Schipp Mátyas ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt.

Junius 12-én.

2661/1885. Kálmányos Anna ellen lopás miatt.

1871/1885. Ferkovits István ellen halált okozó súlyos testi sértés miatt.

2698/1885. Ács József ellen súlyos testi sértés miatt.

Junius 13-án.

6991/1884. Szemányi István ellen csalás és sikkasztás miatt.

5111/1885. Fábiani Pál és társai ellen sikkasztás miatt.

4610/1884. Hilmer József és társai ellen vallás és annak szabad gyakorlata elleni vétsége miatt.

Irodalom.

A Toussaint-Langenscheidt-féle francia levelek 21—28. füzetét megkaptuk Grimm Gusztáv budapesti könyvkiadótól. E hasznos és gyakorlati vállalatot melegen ajánljuk mindazoknak, kik a francia nyelvet aránylag könnyű módon akarják elsajátítani. Előfizetési ár a 40 levélből álló teljes műre 10 frt, 20 levélre 5 frt 50 kr, 10 levélre 3 frt; egyes levelek 30 kr-ával kaphatók minden könyvkereskedésben.

Magyarország Helységnevtára, tekintettel a közigazgatási, népességi és hitfelekezeti viszonyokra, szerkesztette Dvorzsák János. A „Havi Füzetek” kiadóhivatalának tulajdona. Budapest II. Donáti-utca 3. szám. Ára 5 frt. „Ortslexicon von Ungarn mit Bezug auf die politische und kirchliche Eintheilung der Bevölkerung.“ Redigirt von Johann Dvorzsák. Eigenthum des Verlages der „Havi Füzetek“ Budapest II. Donáti-utca 3. Preis 5 Florin. Magyarország közigazgatási beosztása a községek-, megyék- és járásek szerint, betűsoros elősorolása a hozzájuk tartozó puszták, telepek s a többi pontos jelzésével, a helyneveknek a rómaiak idejétől a mai napig mindenféle okiratokban, egyházi névtárakban és a nép nyelvén használt különféle nyelvek elnevezése, majd a lélekszám jelzése hitfelekezeti szerint kimutatva, egyuttal minő anyaegyház és egyházi hatóságokhoz van beosztva az illető község kézezi tárgyát a közel ötvennégy sűrűn nyomtatott ivre, 852 oldalra terjedő műnek. Eddig a közigazgatási szótárak nélkülöztek a hitfelekezeti beosztások jelzését, a hitfelekezeti névkönyvek pedig jobbadán csak az ország kisebb területére s legfőkébb egyes hitfelekezeti vonatkozottak a közigazgatási beosztás jelzése nélkül, midőn a kiadóhivatal e munkával gazdagította irodalmunkat, kézikönyvet adott a jelkészedő papságnak, hogy a kormány abbéli rendeleteinek, miszerint a körében előforduló minden egyes oly esetről, mely más hitközséget vagy más felekezetet érint, az illető hivatalnál jelentést tegyen, megfelelően, más részről a politikai közigazgatási közegeknek forrásul szolgál e mű, az ország hitfelekezeti viszonyainak megismerésére a közigazgatásnál szükséges hitfelekezeti adatok feltalálására. De a nagy közönségre is nagy használnak van e munka, mely egyrészt felvilágosít a hazánk összes felekezeti viszonyait; más részről az annyira megváltozott politikai beosztásnak legújabb képét adván, helyes ismeretet nyújt az ország összes társadalmi beosztásáról. A borítékra a kiadóhivatal értesít, hogy e munkában előforduló összes helynevekről — van vagy nyolcvanezer — külön tárgymutatót is ad a közlekedési adatok jelzésével, mi által könnyítve lesz az amugy is nagy pontossággal szerkesztett munka kezelése, ugyanott vannak hirdetve a kiadóhivatal egyéb kiadványai is: Dvorzsák „Idézetek Tára” a világirodalom közel ezer tárgyának több mint négyezer eszménygyöngye második kiadás I. kötet 1.80 kr. II. kötet 2.20 kr., harmadik kiadás egy könyben az egész mű 4 frt, diszkötésben 5 frt. Bolanden „Német szellem” regényes korrajz 2.4 frt. „Mért szerettem én a katolikus egyházat” írta egy protestans pap, ára 40 kr. Kálmán „Dávid zoltáinak magyar verses fordítása” ára 2 frt, diszkötésben 3 f. t. „A magyar Ifjuság Lapja” szerkeszti Csopely László és a „Leányvilág” szerkeszti Kalocsa Róza — megjelennek kéthetenként, előfizetési árak egész évre 4 frt, évnegyedre 1 frt. Kívánatra mutatványszámok küldetnek s a gyűjtők minden három egyszerre megrendelt és készpénzben beküldött előfizetésnél tiszteletpéldánnyal szolgál a kiadóhivatal Budapest, II-ik Donáti-utca 3. szám.

A pécsi sertésbirtaló társaság heti tudósítása.

Felhajtás: 120 darab kővér, 129 félkővér, 219 db sovány disznó, 541 db süldő.

Árak: kővér disznó, minőség szerint 40—41 kr klg.-kint. Félkővér 39—40 krajczár

páronként — klg. páronként 45 klg. ételsúly leszámitásával. Sovány disznó — kr.

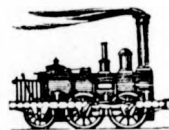
Süldők: — kr. klg.-kint ételsúlyban.

Kukoricza ár 6 frt 50 kr. mm.

Gabona-árjegyzék

Pécs sz. kir. városában 1885. évi junius hó 6-án tartott hetivásárról.

	100 kiló ára.
Buza:	) jó 8.60
	) középszerű 8.40
	) legalábbvaló 8.20
Kétszeres:	) jó 7.50
	) középszerű 7.30
	) legalábbvaló . . . . . —
Rozs:	) jó 7.50
	) középszerű 7.30
	) legalábbvaló . . . . . —
Árpa:	) jó 6.50
	) középszerű 6.20
	) legalábbvaló . . . . . —
Zab:	) jó 7.50
	) középszerű 7.20
	) legalábbvaló . . . . . —
Kukoricza:	) jó 6.50
	) középszerű 6.40
	) legalábbvaló . . . . . —
Széna	. . . . . 3.70
Szalma (mésa)	. . . . . 1.20
Hajdina (mésa)	. . . . . —

VASUTI MENETREND.

A Budapest-Dombóvár-Úszöghí vonalon:	
Budapestről indul	a 302. sz. vonat reggel 8 ó. 15 p.
Pécsre érkezik	d. u. 5 " 35 "
Pécsről indul	d. u. 5 " 55 "
Az Úszögh-Dombóvár-Budapesti vonalon:	
Pécsre érkezik	a 301. sz. vonat d. e. 10 ó. 25 p.
Pécsről indul	d. u. 11 " 05 "
A Mohács-Barcsi vonalon:	
Budapestről indul	az 1. sz. vonat reggel 8 ó. 15 p.
Pécsre érkezik	a 11. " " este 7 " 45 "
	az 1. " " d. u. 5 " 46 "
	a 11. " " reggel 7 " 53 "
Pécsről indul	az 1. " " d. u. 6 órakor
	a 11. " " reggel 8 " 10 "
Barcsra érkezik	az 1. " " este 8 " 17 "
	a 11. " " d. e. 10 " 58 "
A Barcs-Mohácsi vonalon:	
Barcsra érkezik	a 2. sz. vonat reggel 8 ó. 06 p.
	a 12. " " d. u. 4 " 46 "
Barcsról indul	a 2. " " reggel 8 " 30 "
	a 12. " " d. u. 5 órakor
Pécsre érkezik	a 2. " " d. e. 11 " 02 "
	a 12. " " este 7 " 21 "
Pécsről indul	a 2. " " d. e. 11 " 17 "
	a 12. " " este 7 " 36 "
	a 16. " " reggel 6 " 10 "
Mohácsra érkezik	a 2. " " d. u. 1 " 54 "
	a 12. " " éjjel 10 " 08 "
	a 16. " " reggel 8 " 57 "

A személyszállító- és postahajók a Dunán következőleg közlekednek:

Személyhajók:	
Budapestről Mohácsra	naponta déli 12 órakor.
Mohácsról Budapestre	naponta 1 órakor délelőtt.
Postahajók:	
Bécsből Budapestre	naponként reggel 7 órakor.
Budapestről Mohácsra	naponta esti 11 órakor.
Mohácsról Zimonyba	naponként 8 óra 15 perc. reg.
Mohácsról Orsovára	Galacra szerdán, pénteken és vasárnap 8 óra 15 p. reggel.
Mohácsról Budapestre	naponként 2 órakor reggel.
Budapestről Bécsbe	naponként 6 órakor este.

Szerkesztői üzenetek.

Gleichenberg. Legközelebb irunk.
F-y K-l. Budapest. Köszönjük, jövő számunkban.
U. B. Okány. Apránként sorát keritjük. Üdvözöljük.
Szászvár. Köszönjük.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Fekete Mihály.

Kis hirdetések.

Felvétetnek a kiadóhivatalban
Nepomuk utca 10. szám alatt, a
posta mellett.

Egy kis fekete orru Mops-kutya
(védjegy nélkül) gazdájától elmaradt, a ki
visszahozza jutalomban részesül. Bővebbet a
kiadóhivatal.

Hirdetmény.

A magyar kir. 8-ik honvéd huszár ezred
Lakics-féle laktanyai külteleken ez idő szerint
felhalmozott

lótárgya

vagy egészben, vagy kocszi számára
f. év június hó 14-én

délelőtt 8 óraker nyílvánosan

elárverezetük,

jövőre pausz az időről-időre felszaporodó
tárgya vállalkozóknak létre jövő egyesítés-
szerződés szerint is átengedtetni céloztatik.

Mely végre venni szándékozó vállalko-
zók és mezet gazdák a fenn jelzett helyen
és időben megjelenni felhivatnak.

Pécs, 1885. június hó 8-án.

LAKY alezredes,
ezred-parancsnok, kezelő-
bizottsági elnök.

BAUMEYER,
kezelő-tiszt.

18695. sz.
végr. 1884.

Arverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi,
hogy a pécsi kir. ügyészség végrehajthatónak Dobszay József végre-
hajtást szenvedő elleni 199 frt 68 kr. tőkekövetelés és járulékai
iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén levő
Pécs szab. kir. városban fekvő 2725. sz. tjkvben felvett 1509a.
hszsz. 463 régi 5 uj sz. háznak s belsőségnek Dobszay Józsefet illető
 $\frac{1}{8}$ részére 240 frt kikiáltási ár mellett, ugy a 4841. hszsz. szállónak
ugyanazt illető $\frac{1}{8}$ részére 128 frt kikiáltási ár mellett és a
5665 s 6654. sz. fekvőségeknak ugyanazokat illető $\frac{1}{4}$ részére 51
frt kikiáltási ár mellett a bírói árverést elrendelte és hogy a fennebb
megjelölt ingatlanok az 1885. július hó 31-én d. e. 10 óraker a pécsi kir.
törvszék telk.levéltárában megtartandó nyilvános árverésen a megállá-
pított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át,
vagy 24 frt, 12 frt 80 kr s 5 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX.
t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi
november hó 1-én 3333. szám a. kelt igazságügyministeri rendelet 8
§-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni,
avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bi-
rósnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt
átiszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszéknek, mint telekvi hatóságnak 1885.
mártius 13-án tartott üléséből.

Kiadta :

Visy Pál,

kir. törvényszéki jegyző.

1118.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására
hozni, hogy

fiúszerkereskedésben
mindenféle

friss GYÜMÖLCS

továbbá tej és vaj kapható.

Ugyszintén nálam megrendelhető Hamburgból

minden minőségű kávé

minta szerint a lehető legjutányosabb árak mellett.

Scheibner János

Ó-posta- és Kazinezy-utca sarkán.

Alkalmos megbizottat

keres a ROSENTHAL E. S. örökösei

zajtalan gördülő redőny gyár

Bécs, Kärnthnerstrasse Nr. 14.

465.

1885.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó a pécsi kir. törvszék mint esődbi-
róság 4265/1885. sz. árverést rendelő, s a mohácsi kir. jbiróságnak
2902/1885 sz. kiküldő végzése következtében az 1881. LX. t. cz. 102. §-a
értelmében ezennel közhírré teszi, hogy vagyonbukott Schlesinger
és Freund mohácsi kereskedőczég közadós esődtömégének leltározása
alkalmával összeirt és 7383 frt 9 kr-ra becsült bolti árucikknek és
felszerelésekkel még meglevő áruk árverésen eladatni fognak.

Mely árverésnek a 2902/1885. számú kiküldő végzés folytán a
helyszínén vagyis közadós Schlezinger és Freund mohácsi kereskedő
czég üzlet helyiségében Mohácson leendő eszközlésére 1885. évi
Június hó 17-ik és következő napjainak d. e. 8 óraja határidőül
kitűzték s ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hi-
vatnak meg, hogy a közadós czég vagyonához tartozó ingóságok ezen
árverésen készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron
alul is eladatni fognak.

Mohácson 1885. Junius hó 2-án.

Babits Sándor,
kir. jbirósági végrehajtó.

Loggyorsabb és legolcsóbb
személyszállítás

AMERIKÁBA

kétszer hetenként

a brémai kitünő délnémet Lloyd

esászari újmet posta és

gyorsposta gőzöse által

a nm. bécsi cs. kir. helytartóság

által engedélyezett

Soekl Móricz

főgynöksége közvetítésével

Bécs I., Postgasse Nr. 6.

Minden tudakozódásra azonna
válasz adatik.

BUDAPEST, KOTZÓ PÁL üllői-út 8. sz.

Tessék megtekinteni gépraktáromat!!

nem csalo külsejü fényezett „kiállítási gépek,” hanem eladásra szánt gépek vannak felállítva.

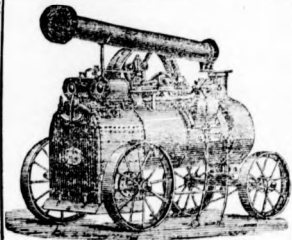
!! Különös figyelemre méltók !!

R. GARRETT & SON
COMPOUND
gőzmozgonyait
40% tüzelőanyag
takarítással.

R. GARRETT & SON

kitünő gőzmozgonyai,
könnyen hozzáférhető, kiváló
szilárd tartányok nélkül haj-
litott fedelű tüzzekrényvel.

Leszállított árak.

Tessék megtekinteni gépraktáromat!!

hol a gyakorlatban legjobbnak elismert gépek kiválasz-
hatók, megvehetőek és azonnal átvehetőek.

!! Különös figyelemre méltók !!

R. GARRETT & SON
világhírű cséplői,
szab. 4-szer fordítható acézl
dobsinkekkel. Többet és job-
ban dolgozni egy gyártmány
sem képes.

JARGANYCSÉPLŐI

tisztító szerkezet és a nélkül
kapcsolatban Kotzó-fele
szabad

harangjargányokkal
stb. stb.

Kedvező fizetési feltételek

882. sz.
1885.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. közmunka- és közlekedési mi-
nisterium az 1885. évi június hó 1-én kelt 16615. sz.
rendeletével a budapest-eszéki államút 245-246 szakaszán
lévő 111. számú belyei nagy fahid helyreállítását 1664
frt 66 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának bizto-
sítása czéljából az 1885. június 20. napjának d. e. 11
órájára a baranyamegyei m. kir. államépítészeti hivatal
helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás
hirdetetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi
munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az
engedélyezett költség után számitandó és a részletes fel-
tételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt aján-
lataikat a kifizőtt nap d. e. 11 óráig a nevezett hiva-
talhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a
későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki mü-
velet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. állam-
építészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban napon-
kint megtekinthetők.

Kelt Pécssett, 1885. június 5.

1119

Baranya megyei
m. kir. államépítészeti
hivatal.

Mária-Celli Gyomor-Cseppek,

jeles hatásu gyógyszer a
gyomor minden bantalmái
ellen és felülmulthatlan az
étvágy hiány, gyomor gyen-
geség, roszszagu lehellet,
szelek, savanyu felbőfögés,
kölíka, gyomorhurut, gyo-
morégés, huyköképződés,
túlságos nyalkaképződés,
sargaság, undor és hanyás,
főfajas (ha az a gyomor-
bol ered) gyomorgörzés, szék-
szorulat, a gyomornak túl-
terheltsége étel és ital által: giliszta, lép- és maj-
betegség, aranyeres bantalmak ellen.

Egy üvegese ára használati utasítással együtt **35 kr.**
Közpon'í szétküldési raktár nagyban s kicsinyben

BRADY KÁROLY.

„az örangyalhoz“ ezimzett gyógyszerertában Kremzierben,
Morvaországban.

Kapható Pécssett: Kovács M. Sípöcz István,
Balázs urak és az Irgalmasok gyógyszerertában Sásádon:
Keller N. urnál. Pécs váradon: Dvorszky Béla gyógy-
sertertában. Szászvár: Baltha László gyógyszer. 26—1. 1051

PACHER E.

Pécssett, Széchényi-tér 17-ik számú bazár alatt.

Ajánlja dusan felszerelt

nagy választéku raktárát

a legjobb minőségü női és férfi utazó bőröndökből, utazó kézi táskák és nyakba vető táskákból, Plaid szijakból

utazásra teljesen berendezett kézi táskákból

utazó tükrök, haj, ruha és fogkefékből mindennemü fésűkből, szarv és teknősbéka hajtűkből, divatos melltűk, nyakkendők,
tűk és medálionokból, ing és manchett gombokból, női legyezőkből esőernyők és férfi napernyőkből, sötáplézőkből, utazó
tentatartókból, mindennemü illatszerek és szappanokból, fogpor, fogszappant és szájjvizekből, pomade és hajolajokból, díszes
női kézi kosarakból, szódavizkészítő gépekből, hintaagyakból, zink gyermek kádakból, nagy fürdő és ülő kádakból és
gumi labdákból a legjutányosabb gyári árakban.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Kiváló tisztelettel

Pacher E.